

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamislain ja ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain eräiden säännösten kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi lait, joilla kumottaisiin ETA-sopimuksen voimaansaattamislain ja ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain eräitä säännöksiä, joita ei enää sovelleta Suomen liittyttyä Euroopan unioniin. Mainittuihin voimaansaattamislakeihin sisältyy runsaasti kansallisia täytäntöönpano- ja soveltamissäännöksiä, joiden sisällön on korvannut joko sellaisenaan sovellettava EY-oikeus tai unioniin liittymisen johdosta annettu muu kansallinen lainsäädäntö. Unionin jäsenyyden oloissa tarpeettomat kansalliset täytäntöönpano- ja soveltamissäännökset tulisi lainsäädännöllisen selkeyden vuoksi poistaa myös ETA:a koskevien kansainvälisten sopimusten voimaansaattamislajeista. Koska ETA-sopimus on vaatinut myös kaikkien unionin jäsenvaltioiden valtio-

sääntöjen mukaisen hyväksymisen, ETA-sopimuksen ja ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislakien varsinaisia voimaansaattamissäännöksiä ei ole tarkoitus kumota.

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä ehdotus laiksi ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta 2.5.1992 Portossa tehty sopimus hyväksyttiin 11.12.1992 annetulla lailla Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta (1504/93). Sveitsin valaliiton poisjäämisen vuoksi 17.3.1993 tehty ETA-sopimuksen tarkistamista koskeva pöytäkirja hyväksyttiin 18.6.1993 annetulla, edellä mainitun ETA-voimaansaattamislain muutta-

valla lailla (1505/93). ETA-sopimuksen ja edellä mainittujen lakien voimaantulosta 1.1.1994 lukien säädettiin tavanomaiseen tapaan asetuksella (1506/93).

ETA-sopimuksella perustettu ETA:n sekakomitea hyväksyi 21.3.1994 päätöksellään n:o 7/94 useita muutoksia ETA-sopimuksen pöytäkirjaan 47 ja sopimuksen liitteisiin. ETA:n sekakomitean päätös eli niin sanottu ETAlisäpaketti hyväksyttiin 28.6.1994 annetulla lailla (530/94). Päätöksen voimaantulosta 1.7.1994 lukien säädettiin asetuksella (531/94).

ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki ja

ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislaki ovat kansainvälisen sopimuksen niin sanottuja sekamuotoisia blanketivoimaansaattamislakeja. Lakeihin sisältyy varsinaisten voimaansaattamissäännösten lisäksi myös täytäntöönpanosäännöksiä, jotka ovat tarpeen ETA-sopimuksen eräiden määräysten ja sen alaan kuuluvien EY:n sekundäärilainsäädäntöön perustuvien velvoitteiden noudattamiseksi Suomessa. Tällaisia ovat muun muassa ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 2 ja 3 §:n säännökset ETA-normien etusijasta sekä molempaan voimaansaattamislakiin sisältyvät ETA-sopimuksen eräiden määräysten ja sen alaan kuuluvien yksilöityjen EY-säädösten edellyttämät kansalliset rangaistusseuraamus-säännökset. Lakeihin otettiin myös useita selvittäviä säännöksiä eräiden ETA-sopimuksen alaan kuuluvien EY-säädösten toimeenpanosta Suomessa vastaavista viranomaisista ja työnjasta näiden viranomaisten välillä.

Suomen liittyttyä 1.1.1995 Euroopan unioniin ETA-sopimusta ei sovelleta miltään osin suhteessa muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin. ETA-sopimus on Rooman sopimuksen 238 artiklan tarkoittama assosiaatiosopimus ja sen sopimuspuolina ovat Euroopan yhteisö, Euroopan hiili-ja teräsyhteisö sekä jäsenvaltiot yhdessä. ETA-sopimus tarkistuspöytäkirjoi- neen on saatettu voimaan neuvoston ja komis- sion päätöksillä 94/1/EY, EHTY ja 94/2/EY, EHTY.

Saatettaessa voimaan sopimusta liittymisestä Euroopan unioniin (SopS 104—105/94) valitiin ratkaisu, jonka mukaan itse voimaansaattamislakiin ei otettu mitään kansallisia asiasisältöisiä täytäntöönpanosäännöksiä. Siltä osin kuin ETA-sopimuksen voimaansaattamislain edellä tarkoitettut asiasisällöiset säännökset koskevat asioita, joita vastaavaa sääntelyä tarvitaan myös EU-jäsenyyden oloissa, on nämä lainsäädäntötarpeet oikeudellisesti välttämätöntä ottaa huomioon erikseen EU-jäsenyyteen sopeutumisesta annetussa kansallisessa lainsäädännössä. Vastaavasti on ETA-sopimuksen voimaansaattamislakia muutettava siten että se vastaa vallitsevaa oikeustilaa. Asiasta mainittiin liittymissopimusta koskevan hallituksen esityksen yleisperusteluissa (HE 135/1994 vp, s. 102).

ETA:n sekakomitean Suomea valtiona sitovat päätökset on vakiintuneen valtiosopimus- käytännön mukaan käsitelty kuten kansainvä- lisiä sopimuksia ja ne on saatettu erikseen

kansallisesti voimaan. ETA:n kahden pilarin järjestelmässä yhteisöä ja sen jäsenvaltioita edustaa sekakomiteassa komissio. ETA:n seka- komitean päätös n:o 7/94 on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisen lehden (EYVL) ETA- osastossa (OJ L 160/1.28.6.1994). EYVL:ssä on myös erikseen niin sanottu ETA-täydennysosa, jossa sekakomitean päätökset on julkaistu poh- joismaiden kielillä. Unionin jäsenvaltioissa ETA:n sekakomitean päätöksiä ei saateta voi- maan tai julkaista kansallisesti. Unionin jäse- nyys ei kuitenkaan vaikuta takautuvasti sillä tavalla, että Suomessa valtiosäännön mukaises- ti ennen liittymistä unioniin annetut ETA:n sekakomitean päätösten voimaansaattamista tai täytäntöönpanemista koskevat säädökset olisi kumottava, jos sijaan niistä olisi poistet- tava säännökset, jotka ovat aineellisoikeudelli- sessä mielessä ristiriitaisia tai päällekkäisiä EY- oikeuden taikka muun kansallisen lainsäädän- nön kanssa.

1.2. Muut ETA:aan liittyvät sopimukset

EFTA-valtioiden pysyvästä komiteasta tehty sopimus (1511—1513/93) on lakannut olemasta voimassa Suomen osalta Suomen liittyttyä Eu- roopan unioniin eli 1.1.1995 lukien suoraan sopimuksen 12 artiklan 2 kohdan nojalla. Sopimus on saatettu voimaan tavallisella blan- kettilailla ja voimaantuloasetuksella, joita ei vakiintuneen valtiosopimuskäytännön mukaan erikseen kumota. Sen sijaan julkaistaan säädös- kokoelman sopimussarjassa ulkoasiainministe- riön ilmoitus sopimuksen voimaantulon lak- kaamisesta.

Valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen pe- rustamisesta tehty EFTA-valtioiden sopimus on saatettu voimaan aineellisoikeudellisia sään- nöksiä sisältävällä sekamuotoisella blankettilailla (1507/93). Brysselissä 28.9.1994 tehdyllä so- pimuksella eräiden EFTA-valtioiden Euroopan unioniin liittymistä seuraavan kauden siirtymä- järjestelyistä (SopS 19/95) on kuitenkin sovittu valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen toi- minnan jatkamisesta ainakin 6 kuukauden siir- tymäkaudeksi vielä 1.1.1995 jälkeen. Sopimus on tarpeen liittymissopimukseen sisältyvän liit- tymisasiakirjan 172 artiklan siirtymämääräys- ten täytäntöönpanemiseksi (HE 135/1994 vp, s. 143). EFTAn valvontaviranomaista ja tuomio- istuinta koskeva voimaansaattamislaki voidaan

kumota mainittujen toimielinten kolmea EU-maata koskevan siirtymäkauden päätyttyä todennäköisesti syksyllä 1995.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 2—6 §, 7 §:n 2 momentti, 8—12 § ja 15 § sekä ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annetun lain 2—6 § kumotaisiin seuraavassa esitetyin pykäläkohtaisin perustein. Samalla tarkistettaisiin ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 16 §:n 1 momenttia.

2.1. ETA-sopimuksen voimaansaattamislakiin ehdotetut muutokset

Lain 1 § sisältää ETA-sopimuksen ja sitä muuttaneen tarkistamispyytäkirjan voimaansaattamissäännökset, joita ei kumottaisi.

Lain 2 §:ssä säädetään ETA-sopimukseen liittyvän pöytäkirjan 35 velvoitteen mukaisesti etusijaperiaatteesta, jonka mukaan lain tai asetuksen säännöstä, joka on ristiriidassa ETA-sopimuksen, sen pöytäkirjan tai liitteen määräyksen tai sen alaan kuuluvan EY-direktiivin säännöksen tai EY-asetuksen kanssa, ei saa soveltaa eräin tarkemmin pykälässä säännellyin edellytyksin. ETA-sopimuksen voimaansaattamista koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteluista (HE 95/1992 vp, s. 374) ilmenee EFTA-valtioiden velvollisuus antaa tarvittaessa lailla tarpeelliset säännökset, jotta ETA-normeilla olisi etusija mahdollisessa ristiriitatilanteessa kansallisten lakien kanssa.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden kannalta etusijaperiaate on EY:n tuomioistuimen kehittämä EY-oikeuden johtava oikeusperiaate, joka velvoittaa Suomea samoin oikeusvaikutuksien kuin EY:n tuomioistuimen oikeuskäytännössä kehittyneet muut EY-oikeuden johtavat periaatteet (ks. liittymisestä Euroopan unioniin tehtyä sopimusta koskevan hallituksen esityk-

sen HE 135/1994 vp yleisperusteluja, s. 15 ja yksityiskohtaisia perusteluja, s. 668).

ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 2 § koskee sen sijaan ainoastaan ETA-sopimuksen määräyksiä ja sen alaan kuuluvia EY-säädöksiä. EY:n tuomioistuimen kehittämiin johtaviin oikeusperiaatteisiin kuuluvana etusijaperiaate ei myöskään ole jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön kohde. ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 2 § on ristiriidassa etusijaperiaatetta koskevan EY-oikeuden kanssa ja se on siksi kumottava.

Lain 3 §:ssä ulotetaan edellä mainitun 2 §:n säännös ETA:n sekakomitean asianmukaisesti voimaansaatettuihin päätöksiin. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin lain 2 §:n osalta.

Lain 4 §:ssä valtuutetaan valtiovarainministeriö saattamaan kansallisesti voimaan ETA:n sekakomitean päätökset, joilla muutetaan ETA-sopimuksen pöytäkirjoissa 2—4 tarkoitettuja alkuperäsääntöjä ja sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskevia eräitä muita määräyksiä. Valtuuttavaa säännöstä ei voida 1.1.1995 jälkeen soveltaa tullunionia ja yhteistä kauppapolitiikkaa koskevan päätösvalan siirryttyä EY:n toimielimille ja pykälä on siksi kumottava.

Lain 5 §:n mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä eräiden energia-alaan kuuluvien neuvoston asetusten, joihin viitataan ETA-sopimuksen liitteessä IV, täytäntöönpanosta. Pykälässä tarkoitettuja tarkempia määräyksiä ei ole annettu ETA-sopimuksen tultua voimaan. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi 1.6.1995 voimaantulevan sähkömarkkinalain (386/95) 36 §:n nojalla erikseen määrätä voimalaitos- ja sähkönsiirtolaitteiston rakentamissuunnitelmasta ilmoittamisesta. Tämän voidaan katsoa kattavan voimaansaattamislain 5 §:n 1 luetelmakohdan säännöksen, jonka mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö voi määrätä yhteisön etua koskevien öljy-, maakaasu- ja sähköalan investointihankkeiden ilmoittamisesta komissiolle siten kuin neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1056/72 edellytetään. Lain 5 §:n luetelmakohtaan 2 ja 3 sisältyy vastaava valtuuttava säännös, joka koskee rekisteröinnin käyttöön ottamista yhteisössä raakaöljyn ja öljytuotteiden maahantuonnissa koskevaa neuvoston asetusta (ETY) N:o 1893/79. Asetuksen voimassaoloaika on päätynyt 31.12.1991 eikä sitä ole EY:ssä toistaiseksi jatkettu. Kyseiset rekisteritiedot onkin kerät-

ty Suomessa yhteisön raakaöljyn ja öljytuotteiden tietojenantamisenettelyä ja konsultaatioita koskevan neuvoston direktiivin 76/491/ETY perusteella. Tietojen saamisessa ei ole esiintynyt ongelmia. Lain 5 §:n kaltaista säännöstä kauppa- ja teollisuusministeriön oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 5 §:ssä mainittujen EY:n asetusten täytäntönnpanemiseksi ei muun muassa uuteen sähkömarkkinalakiin sisältyvien valtuuksien vuoksi enää tarvita.

ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 6 §:ssä työministeriö osoitetaan toimivaltaiseksi viranomaiseksi työntekijöiden vapaata liikkuvuutta yhteisön alueella koskevan neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68, johon viitataan ETA-sopimuksessa ja sen liitteessä V, osalta. Pykälän nojalla ei ole annettu tarkempia soveltamismääräyksiä tai muita täytäntönnpanoa koskevia säännöksiä.

Suomen liittyttyä Euroopan unioniin on edellä todettu neuvoston asetus suoraan sovellettavaa oikeutta, jota toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia noudattamaan. Kun 6 §:n tarkoituksena ei ollut viranomaisten väliseen työnjakoon puuttuminen, tällaista selventävää säännöstä ei unionin jäsenyyden oloissa tarvita ja 6 § voidaan kumota.

ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 7 §:n 1 momentti on kumottu 15.7.1994 annetulla lailla Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta (664/94). Korvaavat säännökset lisättiin luvanvaraisesta henkilöllikentestä tiellä annettuun lakiin (343/91) 15.7.1994 annetulla lailla (663/94). ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 7 §:n 2 momentin mukaan liikenneministeriö on neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1192/69, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XIII, tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Samoin perustein kuin mitä edellä voimaansaattamislain 6 §:n osalta on todettu, voidaan 7 §:n 2 momenttikin nyt kumota.

Voimaansaattamislain 8 §:n säännökset korvaavalla 7.4.1995 annetulla lailla tieliikennelain muuttamisesta (521/95) on annettu säännökset neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 edellyttämästä ajo- ja lepoaikojen valvonnasta, rangaistuksista ja pakkokeinoista sekä eräistä asetuksen sallimista kansallisista poikkeuksista. Muutos saatetaan voimaan asetuksella samaan aikaan kuin tähän esitykseen sisältyvät lait.

Voimaansaattamislain 8 § ehdotetaan siksi kumottavaksi.

Lain 9 § 1 ja 2 momentti sisältää säännökset ETA-sopimuksen 50 artiklan ja sen liitteessä XIII viitatus neuvoston asetuksen N:o 11/60 kansallisesta täytäntönnpanosta vastaavasta viranomaisesta, joka on kilpailuvirasto. Pykälän 3 momentin mukaan kuljetusyhtiöille asetettujen velvollisuuksien rikkomisesta rangaistaan niin kuin kilpailunrajoituksista annetun lain (480/92) 27 §:n 1 momentissa säädetään. Kilpailuvirasto hoitaa siten kuin kilpailunrajoituksista annetussa laissa säädetään ETA-sopimuksen edellyttämät kansallisen kilpailuviranomaisen tehtävät. Näistä velvollisuuksista säädettiin kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta 10.6.1994 annetuilla laeilla (447/94 ja 448/94). Kilpailurajoituslaissa on myös tarvittavat säännökset kilpailurikkomusten yhteydessä sovellettavista rangaistuksista ja pakkokeinoista.

Eduskunnan käsiteltävänä on kilpailurajoituslain muuttamista koskeva lakiesitys (HE 2/1995 vp), joka sisältää Suomen liittymisestä Euroopan unioniin johtuvat muutokset muun muassa kilpailuviraston velvollisuuksien ja tehtävien suhteen.

ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 9 § voidaan tarpeettomana kumota.

Lain 10 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään toimivaltaisista viranomaisista ja virka-avusta ETA-sopimuksen liitteessä XIV viitattujen useiden EY:n kilpailusäädösten täytäntönnpanon osalta. Myös nämä kansalliset toimivaltasäännökset voidaan kumota. Niitä sisällöltään vastaavia säännöksiä virka-avun antamisesta ja yhteistyöstä sekä lääninhallitusten avustamisvelvollisuudesta lisättiin edellä mainitulla kilpailunrajoituslakiin annetulla lailla (448/94). Edellä todettu eduskunnalle annettu esitys kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta sisältää ehdotukset asianomaisten säännösten mukauttamiseksi unionin jäsenyyteen.

Lain 10 §:n 3 momentin mukaan saatetaan Suomessa asetuksella voimaan ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut päätökset, jotka vastaavat Rooman sopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla komission antamia ryhmäpoikkeusasetuksia. Suomen liittyttyä Euroopan unioniin komission antamat ryhmäpoikkeusasetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, mistä syystä niitä koskeva kansallista voimaansaattamista koskeva säännös on kumottava. Liittymissopimukseen kuuluvan liitty-

misasiakirjan 172 artiklalla on varmistettu, ettei yksityisille yrityksille aiheudu oikeudenmenetyksiä sen johdosta, että EFTA:n valvontaviranomaisen poikkeuspäätökset siirtyvät komission toimialaan.

Voimaansaattamislain 11 § sisältää säännöksiä, joiden mukaan eräissä lähinnä julkisia hankintoja koskevista EY-säädöksissä oleviin määräaikoihin sovelletaan neuvoston asetusta (ETY,Euratom) N:o 1182/71, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XVI, säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/30) sijasta. Säännös oli tarpeen, koska edellä tarkotetut EY-säädökset saatettiin voimaan erillisellä lainsäädännöllä. Edellä mainittu neuvoston asetus on nyttemmin suoraan sovellettava kaikkiin sen alaan kuuluihin EY-säädöksiin ja päätöksiin, joten pykälä voidaan tarpeettomana poistaa.

Lain 12 §:n säännökset, joiden mukaan edustajien valitsemisesta ETA:n parlamentaariseen komiteaan säädetään erikseen, ovat menettäneet merkityksensä Suomen liittyttyä Euroopan unioniin ja ne voidaan kumota. Edustajat Euroopan parlamentin ja EFTA-valtioiden parlamentaarisen komitean jäsenistä koostuvaan ETA:n parlamentaariseen komiteaan valitaan unionimaiden osalta Euroopan parlamentin toimesta. Sopimus EFTA-valtioiden kansanedustuslaitosten jäsenten komiteasta (1514/93) on sopimuksen 15 artiklan mukaisesti lakannut Suomen osalta olemasta voimassa 1.1.1995.

Lain 13 § sisältää säännökset ETA-sopimuksen 110 artiklassa tarkoitettujen ETA:n valvontaviranomaisten sekä EY:n ja EFTAn tuomioistuimen antamien suoritusuomioiden täytäntönpäätösten Suomessa. Pykälän mukaan tällaiset päätökset pannan täytäntöön siten kuin Suomen tuomioistuimen riita-asiassa antama tuomio, joka on lainvoimainen. Täytäntöönpanomääräyksen antaa hakemuksesta oikeusministeriö. Vastaavia säännöksiä on annettu Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä oikeudenhoitoa koskevista säännöksistä annetun lain (1554/94) 1 §:ssä. Ne ovat sovellettavissa ainoastaan päätöksiin ja tuomioihin, joiden oikeusperustana on jokin kolmen yhteisön perustamissopimuksista. EFTA-valtioiden valvontaviranomaisen ja tuomioistumen perustamisesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamislakiin ei sisälly vastaavaa säännöstä. Tästä seuraa, että ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 13 §:ää on sovellettava ETA-sopimuksen nojalla an-

nettuihin täytäntöönpanokelpoisiin tuomioihin ja päätöksiin niin kauan kuin edellä jaksossa 1.2. mainittu siirtymäkauden sopimus on voimassa. Lain 13 §:ää ei siksi ehdoteta nyt kumottavaksi.

Lain 14 §:ssä säädetään ETA-sopimuksen 122 artiklassa tai muualla sopimuksessa määrätyn salassapitovelvollisuuden rikkominen Suomessa rangaistavaksi teoksi. Vastaavia säännöksiä sisältyy myös EFTA-valtioiden valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 6 §:ään. Yhteisöjen perustamissopimuksiin, eräiden toimielinten perussääntöihin ja eräisiin yksittäisiin EY-säädöksiin sisältyy määräyksiä ja säännöksiä salassapitovelvollisuudesta, joiden noudattaminen, samoin kuin ETA:an liittyvien sopimustenkin yhteydessä, edellyttäisi, että salassapitovelvollisuuden rikkominen säädetään rangaistavaksi teoksi. Eduskunnalle edellisellä vaalikaudella annettu hallituksen esitys laiksi rikoslain 40 luvun muuttamisesta (HE 346/1994 vp), jonka mukaan rikoslain 40 lukuun olisi lisätty säännökset Euroopan yhteisöjen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta, on kuitenkin rauennut. Koska asiaan liittyy ilmeinen lainsäädäntötarve on eduskunnalle annettava asiasta asianmukaiset säännösehdotukset.

ETA-sopimuksen 122 artiklan kuten Rooman sopimuksen 214 artiklankin mukaan salassapitovelvollisuus ei lakkaa velvollisuuden perustaneen tehtävän tai toiminnan päätyttyä vaan se jatkuu periaatteessa salassapitovelvollisen eliniän. Kun lain 14 §:llä säädettiin salassapitovelvollisuuden rikkominen rangaistavaksi teoksi siihen ei liitetty mitään ehtoja, jotka olisivat kaventaneet salassapitovelvollisuuden sisältöä tai soveltamista Suomessa, vaan seuraamussäännös liitettiin kansainvälisoikeudelliseen velvoitteeseen sellaisenaan. Tämä ei ole yhdenmukaista harkittaessa 14 §:n kohtaloa. Jos 14 § kumottaisiin, Suomen valtiolla ei olisi käytettävissään rangaistusuhkaa mahdollisten salassapidettävien tietojen paljastamista vastaan. Voidaan väittää, että tällainen tilanne olisi lähinnä teoreettinen ja että 14 §:ään ehkä ei koskaan tarvitsisi vedota. Pykälässä on kysymys kuitenkin siitä, että Suomen valtio on halunnut turvata omaksumansa kansainvälisoikeudellisen velvoitteen noudattamisen kriminalisoimalla sen vastaiset teot. Kun Suomen liittyminen Euroopan unioniin ei muuta sitä

tosiasiaa, että salassapitovelvollisuus ETA-sopimuksen mukaan on Suomen lainkäyttövallan piiriin kuuluviin salassapitovelvollisiin nähden pysyvä, on johdonmukaista, ettei valtiokaan rajoita tässä suhteessa omaa velvollisuuttaan. Edellä esitetyn perusteella ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 14 §:ää ei ehdoteta kumottavaksi toistaiseksi ottaen huomioon myös, että EFTAn valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamislain vastaava 6 § on edelleen voimassa.

Lain 15 § sisältää tavanomaiset asetuksenantovaltuudet ETA-sopimuksen ja sen liitesäännöstössä viitatus EY:n sekundäärilainsäädännön täytäntöönpanosta. Pykälässä tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset on jo annettu eikä pykälää voida enää soveltaa Suomen liittyttyä Euroopan unioniin. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Kumomisen johdosta kumoutuvat myös 15 §:n nojalla annetut täytäntöönpanoasetukset. Siltä osin kuin niissä säädetään nimenomaisesti ETA-sopimuksen tai sen liitesäännöstössä viitatus EY-säädöksen täytäntöönpanemisesta on tarvittaessa annettava uusi asetus, jonka oikeusperustana on Suomea unionin jäsenenä velvoittava yhteisön perustamissopimus tai säädös. ETA-sopimuksen voimaansaattamisasetus ei ole lain 15 §:ssä tarkoitettu täytäntöönpanoasetus ja sen muuttamisesta säädetään tarvittaessa erikseen.

Lain 15 a § sisältää säännökset, joiden mukaan Sveitsin valaliittoon ei sovelleta ETA-sopimuksen voimaansaattamiseksi tai täytäntöönpanemiseksi annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Tämä oikeusvaikutus seuraa sinänsä lain 1 §:n 2 momentista. Koska ETA-sopimukseen liittyi runsaasti kansallista osittain jo voimassa olevaa täytäntöönpanolainsäädäntöä haluttiin selventävällä säännöksellä varmistaa niiden soveltumattomuus Sveitsiin. Tällainen selventävä säännös ei ole ristiriidassa EU:n jäsenyydestä seuraavien velvollisuuksien kanssa. Lain 15 a §:n 2 momentissa säädetään, että lain soveltamisesta Liechtensteinin ruhtinaskuntaan säädetään erikseen asetuksella. Liechtenstein ei ole vielä liittynyt ETA-sopimukseen eikä asetusta ole annettu.

Lain 16 §:n voimaantulosäännöksistä voidaan tarpeettomana poistaa pykälän 1 momentin toinen virke Eurooppalaisesta taloudellisesta etuuyhtymästä (ETEY) annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2137/85) voimaansaattamisesta erikseen lailla. Pykälän 1 momentin

ensimmäinen virke sisältää tavanomaisen säännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädetään asetuksella. Se, samoin kuin 16 §:n 2 momentti, jonka mukaan lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa, on tavanomainen voimaantulosäännös, jota ei tarvitse kumota.

2.2. ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislakiin ehdotetut muutokset

Lain 1 § sisältää ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamissäännöksen, jota ei kumottaisi.

Lain 2 § sisältää ETA-sopimuksen liitessä VI viitattujen EY:n sosiaaliturva-asetuksia muuttaneiden neuvoston asetusten (ETY) N:o 1247/92, (ETY) N:o 1248/92, (ETY) N:o 1249/92 ja (ETY) N:o 1945/93 takautuvaa soveltamista koskevia siirtymäsäännöksiä, jotka ovat menettäneet merkityksensä. Pykälä voidaan kumota.

Lain 3 § ulottaa ETA-sopimuksen liitessä V viitattujen eräiden työtekijöiden vapaata liikkuutta koskevia EY-säädöksiä muuttaneisiin tai toimeenpaneviin uusiin säädöksiin vastaavat toimivaltaisia viranomaisia koskevat säännökset kuin on ETA-sopimuksen voimaansaattamislain kumottavaksi ehdotetussa 6 §:ssä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin edellä jaksossa 2.1. käsitellyn lain 6 §:n osalta.

Lain 4 § sisältää säännöksiä maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viitavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2092/91 edellyttämästä valvonnasta vastaavista viranomaisista ja valvonnan järjestämisestä Suomessa. Lainkohdan nojalla on annettu asetus luonnonmukaisen maataloustuotannon valvonnasta (557/94). Luonnonmukaisesti tuotettujen elintarvikkeiden valvonta on järjestetty elintarvikelaissa (526/41) säädettyjen valtuutusten perusteella.

Suomen liittyttyä Euroopan unioniin kuuluu edellä mainittu neuvoston asetus EY:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/94) 2 §:n 2 momentti oikeuttaa maa- ja metsätalousministeriön pää-

töksellään siirtämään jonkin asian tai asiaryhmän myös muun hallinnonalan viranomaiselle edellyttäen, että tehtävien siirrosta, laajuudesta ja siihen liittyvistä menettelyistä sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä. Tämä säännös on sovellettavissa myös nyt po. voimaansaattamislain 4 §:ssä tarkoitettuihin tilanteisiin, joten 4 § voidaan kumota. Maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain valtuuksien turvin on tarpeen antaa maa- ja metsätalousministeriön päätös, johon sisällytettäisiin kumottavan 4 §:n säännökset sekä edellä mainitun asetuksen n:o 557/94 säännökset.

Lain 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään yhteisön ekotuotemerkin myöntämisyjärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 880/92 täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten tai toimielinten määräämisestä ja menettelytavoista. Pykälän 3 momentissa säädetään muutoksenhausta ekotuotemerkin hakemista koskevassa asiassa. Pykälän 4 momentissa säädetään rangaistusseuraamus edellä mainitussa neuvoston asetuksessa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Valtioneuvosto on 29.9.1994 tekemällään päätöksellä (863/94) osoittanut Suomen Standardisoimisliiton SFS ry tehtäväksi ekotuotemerkin myöntämisen Suomessa. Ympäristöministeriön päätöksellä (864/94) on säädetty eräiden Euroopan yhteisön ekotuotemerkintää koskevien komission päätösten täytäntöönpanosta. Edellä mainittuun 5 §:ään sisältyvät säännökset hallintomenettelyistä, muutoksenhausta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta seuraavista rangaistusseuraamuksista on tarpeen siirtää erilliseen lakiin, jolloin 5 § voidaan kumota. Hallituksen tarkoituksena on antaa lähiaikoina eduskunnalle tarpeellinen esitys. Tarkoituksena on, että esitykseen sisältyvä laki tulisi voimaan samanaikaisesti nyt käsillä olevan lain kanssa siten kuin jäljempänä lain voimaantulosta säädetäisiin. Tarkempia määräyksiä ja säännöksiä annettaisiin uuden lain nojalla.

Lain 6 § sisältää ETA-sopimuksen voimaansaattamislain kumottavaksi ehdotetun 15 §:n säännöksiä vastaavat täytäntöönpanosäännökset ja pykälä voidaan kumota.

Myös tältä osin on huomattava, että lainkohdan kumoaminen aiheuttaa sen nojalla mahdollisesti annettujen täytäntöönpanoasetusten kumoutumisen. Tarvittaessa on annettava uudet asetukset, joiden oikeusperustana on Suomea velvoittava yhteisön perustamissopi-

mus tai säädös. ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamisasetus ei ole 6 §:ssä tarkoitettu täytäntöönpanoasetus ja sen muuttamisesta säädetään tarvittaessa erikseen.

Lain 7 § sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jota ei kumottaisi.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia julkishallinnon organisaatioihin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Valmistelussa on kuultu viranomaisia, joiden toimialaan kumottavaksi ehdotetut säännökset asiasisällöltään kuuluvat.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys ETA-sopimuksen voimaansaattamislakien eräiden aineellisoikeudellisten säännösten kumoamisesta on mahdollista käsitellä vasta Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen ja kumottavia säännöksiä korvaavan jäsenyyteen sopeutetun kansallisen lainsäädännön tultua pääosin voimaan. Esitykseen liittyen hallituksen tarkoituksena on antaa lähiaikoina eduskunnalle esitys laiksi, joka sisältäisi tarpeelliset säännökset ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain 5 §:ään sisältyvien ekotuotemerkkiä koskevien säännösten korvaamiseksi.

6. Tarkempia säännöksiä ja määräyksiä

Esitykseen sisältyvien lakien voimaantulo aiheuttaa tarpeen antaa eräiden kumottavien lainkohtien nojalla annettujen täytäntöönpanoasetusten korvaavia asetuksia ja muita täytäntöönpanosäännöksiä.

7. Voimaantulo

Lait liittyvät osaltaan Suomen Euroopan

unioniin liittymisen johdosta tarpeellisiin lain-säädäntötoimiin. Lakien olisi tultava voimaan niin pian kuin mahdollista sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 voimaansaattamislain 5 §:n kumoamisen osalta lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen asetuksella. Asetus voi-

daa antaa kun mainitun pykälän säännöksiä korvaavat säännökset sisältävä edellä jaksossa 5 tarkoitettu laki on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta 11 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1504/93) 2—6 §, 7 §:n 2 momentti, 8—12 § ja 15 § ja

muutetaan 16 §:n 1 momentti seuraavasti:

16 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 1995.

2.

Laki

ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (530/94) 2—6 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995. Lain 5 §:n kumoamisen osalta lain voimaantulosta säädetään erikseen asetuksella.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Ole Norrback

1.

Laki

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta 11 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1504/93) 2—6 §, 7 §:n 2 momentti, 8—12 § ja 15 § ja

muutetaan 16 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Lain tai asetuksen säännöstä ei saa soveltaa, mikäli se on ristiriidassa:

1) *ETA-sopimuksen pääsopimuksessa, pöytäkirjassa tai liitteessä olevan ehdottoman ja riittävän täsmällisen määräyksen kanssa;*

2) *Euroopan talousyhteisön sellaisessa direktiivissä olevan säännöksen kanssa, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä, jos direktiivin säännös on ehdoton ja riittävän täsmällinen sekä jos se koskee yksityisen suhdetta julkiseen valtaan ja lain tai asetuksen säännöksen soveltamatta jättäminen on yksityisen edun mukaista; tai*

3) *Euroopan talousyhteisön sellaisen asetuksen kanssa, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä.*

(kumotaan)

2 §

3 §

Mitä 2 §:ssä säädetään, koskee vastaavasti lain tai asetuksen säännöstä, joka on ristiriidassa ETA:n sekakomitean asianmukaisesti voimaansaatetun päätöksen kanssa.

(kumotaan)

3 §

4 §

Valtiovarainministeriöllä on oikeus määrätä sellaisista muutoksista ETA-sopimuksen pöytäkirjoissa 2—4 oleviin sopimuksen alkuperäsääntöihin ja sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin määräyksiin, joista ETA:n sekakomitealla on pääsopimuksen 98 artiklan nojalla oikeus päättää.

(kumotaan)

4 §

5 §

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa tar-

(kumotaan)

5 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kempia määräyksiä seuraavien neuvoston asetuksen täytäntöönpanosta, joihin viitataan ETA-sopimuksen liitteessä IV:

1) neuvoston asetus (ETY) N:o 1056/72 yhteisön etua koskevien öljy-, maakaasu- ja sähköalan investointihankkeiden ilmoittamisesta komissiolle;

2) neuvoston asetus (ETY) N:o 1893/79 rekisteröinnin käyttöön ottamisesta yhteisössä raakaöljyn maahantuonnissa; sekä

3) neuvoston asetus (ETY) N:o 4152/88 raakaöljyn maahantuonnin rekisteröinnistä yhteisössä annettujen asetusten (ETY) N:o 1893/79 ja (ETY) N:o 2592/79 voimassaoloaikojen pidentämisestä.

6 §

Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 osalta, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä V, toimivaltainen viranomainen Suomessa on työministeriö, joka antaa ETA-sopimuksessa ja mainitussa asetuksessa tarkoitetulla tavalla virka-apua EFTAn pysyväälle komitealle, EFTAn valvontaviranomaiselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle. Mainitussa asetuksessa tarkoitetun tilastoinnin osalta toimivaltaisia kansallisia viranomaisia ovat kuitenkin työministeriö ja tilastokeskus yhdessä.

(kumotaan)

6 §

7 §

(1 mom. kumottu 15.6.94 lailla 664/94)

Yhteisistä säännöistä rautatieyritysten kirjanpidon säännönmukaistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1192/69, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XIII, 7—11 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa on liikenneministeriö, joka käsittelee ja ratkaisee rautatieyritysten tilien normalisointia koskevat hakemukset sekä julkaisee niiden johdosta tekemänsä päätökset. Valtioneuvosto voi antaa tarkempia määräyksiä asetuksessa tarkoitettusta korvausmenettelystä.

(kumotaan)

7 §

8 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 osalta, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XIII, sovelletaan Suomessa myös, mitä mainitun asetuksen 5 artiklan 5 kohdassa ja 7 artiklan 3 kohdassa säädetään. Asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa

(kumotaan)

8 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarkoitettujen poikkeusten soveltamisesta Suomessa säädetään asetuksella. Asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista poikkeuksista päättää liikenneministeriö, joka voi antaa tarkempia määräyksiä poikkeusten myöntämisestä.

Kuljettaja, joka rikkoo 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen ajoaikoja, taukoja ja lepoaikoja koskevia säännöksiä, sekä työnantaja tai tämän edustaja, joka rikkoo asetuksen 10 artiklaa, on tuomittava ajoaikarikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Työnantajaa tai tämän edustajaa, joka rikkoo 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen 5 artiklaa, rangaistaan niin kuin nuorten työntekijäin suojelusta annetun lain (669/67) 24 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen noudattamista valvoo poliisi, minkä lisäksi sitä 5 artiklan osalta valvovat myös työsuojeluviranomaiset.

9 §

Kilpailuvirasto ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin pääsopimuksen 50 artiklassa tarkoitetun syrjinnän estämiseksi.

Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 79 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta syrjinnän poistamiseksi kuljetusmaksuista ja -ehdoista annetussa neuvoston asetuksessa N:o 11/60, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XIII, tarkoitetuista jäsenvaltion viranomaisen tehtävistä huolehtii Suomessa kilpailuvirasto.

Sitä, joka rikkoo neuvoston asetuksen N:o 11/60 5 artiklan 2 kohdassa tai 6, 11 tai 13 artiklassa säädetyn taikka 16 artiklan c alakohdassa tarkoitetun velvollisuuden, rangaistaan niin kuin kilpailunrajoituksista annetun lain (480/92) 27 §:n 1 momentissa säädetään.

10 §

ETA-sopimuksen liitteessä XIV mainituissa säädöksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa on kilpailuvirasto, joka antaa virka-apua EFTAn valvontaviranomaiselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle siten kuin siitä on sovittu. Siltä osin kuin kysymys on yhteistyöstä EFTAn valvontaviranomaisen ja Euroopan yhteisöjen komission kanssa sopimuksen liitteessä XIV mainittujen säädösten tai sopimuksen muiden kilpailusääntöjen kehittämiseksi, toimivaltainen viranomainen on kuitenkin kauppa- ja teol-

(kumotaan)

9 §

(kumotaan)

10 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisuusministeriö, joka toimii yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai liikenneministeriön kanssa, milloin asia koskee näiden ministeriöiden toimialaa.

Lääninhallitukset avustavat kilpailuvirastoa sen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamisessa.

Pääsopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut päätökset, joilla tehdään yritysten välisten sopimusten ryhmän, yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmän taikka yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmän osalta poikkeus mainitun artiklan 1 kohdassa määrätystä kiellosta, saatetaan voimaan asetuksella.

11 §

Määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä annettua neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XVI, sovelletaan säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/30) säännösten estämättä kyseisessä liitteessä mainituissa säädöksissä tarkoitettuihin määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin.

(kumotaan)

11 §

12 §

Edustajien valitsemisesta ETA:n parlamentaariseen sekakomiteaan säädetään erikseen.

(kumotaan)

12 §

15 §

Tarkemmat säännökset 1 §:ssä tarkoitettujen määräysten ja säännösten täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. Niiden Euroopan talousyhteisön direktiivien täytäntöönpanosta, joihin viitataan ETA-sopimuksen liitteissä, säädetään kuitenkin erikseen.

(kumotaan)

15 §

16 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Siitä, milloin Eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä (ETey) annettu asetusta (ETY) N:o 2137/85, johon viitataan ETA-sopimuksen liitteessä XXII, tulee voimaan, säädetään kuitenkin erikseen lailla.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1995.

2.

Laki

ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Sen estämättä, mitä niissä sosiaaliturva-asetuksissa säädetään, joihin viitataan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitteessä VI, asetusten muuttamisesta annettuja neuvoston asetuksia (ETY) n:o 1247/92, (ETY) n:o 1248/92, (ETY) n:o 1249/92 ja (ETY) n:o 1945/93 saadaan soveltaa 1 päivästä tammikuuta 1994, jos niissä olevat säännökset ovat asianomaisten henkilöiden kannalta edullisempia.

(kumotaan)

2 §

3 §

Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annetun asetuksen (ETY) n:o 1612/68 II osan muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 2434/92 ja mainitun asetuksen (ETY) n:o 1612/68 soveltamisesta erityisesti Eures (European Employment Services) -nimisen verkoston osalta annetun komission päätöksen (93/569/ETY) osalta, joihin viitataan ETA:n sekakomitean päätöksen liitteessä 5 tarkoitettussa ETA-sopimuksen liitteessä V, toimivaltainen viranomainen Suomessa on työministeriö, joka antaa säädöksissä tarkoitettulla tavalla virka-apua EFTA:n pysyväälle komitealle, EFTA:n valvontaviranomaiselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle. Mainituissa säädöksissä tarkoitettun tilastoinnin osalta toimivaltaisia kansallisia viranomaisia ovat kuitenkin työministeriö ja tilastokeskus yhdessä.

(kumotaan)

3 §

4 §

Maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) n:o 2029/91, johon viitataan ETA:n sekakomitean päätöksen liitteessä 3 tarkoitettussa ETA-sopimuksen liitteessä II, edellytetystä luonnonmukaisen maataloustuotannon valvonnan järjestämisestä vastaava viranomainen Suomessa on maa- ja metsätalousministeriö. Luonnonmukaisesti tuotettujen

(kumotaan)

4 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

elintarvikkeiden valvonnan järjestämisestä vastaa elintarvikevirasto. Näillä viranomaisilla on oikeus saada valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot muilta valvontaviranomaisilta sekä tarkatuslaitoksilta. Maa- ja metsätalousministeriö antaa ympäristöministeriötä kuultuaan tarkemmat määräykset neuvoston asetuksen edellyttämistä luonnonmukaisen maatalustuotannon valvontaa koskevista täytäntöönpanosäännöksistä sen mukaan kuin siitä asetuksella erikseen säädetään. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset neuvoston asetuksen luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita koskevien säännösten täytäntöönpanosta.

Edellä 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen mukaisesta luonnonmukaisen maatalustuotannon valvonnasta vastaavat kasvintuotannon tarkastuskeskus, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, maaseutuelinkeinopiirit sekä alueelliset tarkastuslautakunnat. Lautakuntien perustamisesta säädetään 1 momentissa tarkoitettulla asetuksella.

Edellä 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen noudattamista valvovat luonnonmukaisesti tuotettujen elintarvikkeiden osalta elintarvikelaissa (526/41) tarkoitettut valvontaviranomaiset. Neuvoston asetuksen 8—10 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen luonnonmukaisessa elintarviketuotannossa on elintarvikevirasto.

5 §

Yhteisön ekotuotemerkin myöntämisyjärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 880/92, johon viitataan ETA:n sekakomitean päätöksen liitteessä 18 tarkoitettussa ETA-sopimuksen liitteessä XX, 9 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen elin Suomessa nimitään valtioneuvoston päätöksellä. Valtioneuvosto voi myös antaa tarkempia määräyksiä asetuksen täytäntöönpanosta. Ympäristöministeriön päätöksellä voidaan kuitenkin antaa tarkempia määtyksiä asetuksen täytäntöönpanoa koskevien Euroopan yhteisöjen komission päätösten täytäntöönpanosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi elimeksi voidaan myös nimetä 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut edellytykset täyttävä rekisteröity yhdistys. Tällöinkin toimivaltaisen elimen on tehtävässään noudatettava hallintomenettelylain (598/82), tiedoksiannosta hallintoasioissa

(kumotaan)

5 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

annetun lain (232/66) ja kielilain (148/22) säännöksiä siltä osin kuin asetuksesta ei muuta johdu. Toimivaltaisen elimen asiakirjojen julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten asiakirjoista säädetään. Asetuksen mukaisia tehtäviä toimivaltaisessa elimessä hoitavat henkilöt toimivat virkamiehen vastuulla.

Toimivaltaisen elimen ekotuotemerkin myöntämistä koskevan hakemuksen hylkäämispäätöksestä tai tutkimatta jättämistä koskevasta päätöksestä saa valittaa Uudenmaan lääninoikeuteen noudattaen mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Joka rikkoo 1 momentissa mainitun neuvoston asetuksen 13 artiklassa säädettyä kieltoa, on tuomittava ekotuotemerkkiasiaa koskevan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä edellä tarkoitettusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi. Virkamiehen ja 2 momentissa tarkoitetun henkilön salassapitovelvollisuuden rikkomiseen on kuitenkin sovellettava rikoslain 40 luvuan 5 §:n säännöksiä

6 §

Tarkemmat säännökset 1 §:ssä tarkoitettujen määräysten ja säännösten täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella. Niiden Euroopan talousyhteisön direktiivien täytäntöönpanosta, joihin viitataan päätöksen liitteissä tarkoitetuissa ETA-sopimuksen liitteiden määräysten muutoksissa, säädetään kuitenkin erikseen.

6 §

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1995. _____